

Video 2

A teď uděláme krém pro tento náš dortík. Mezi tyto pláty vložíme krém z předpřítomných, předminulých a předbudoucích časů. Budeme jim pro zjednodušení říkat před-časy.

Ale než to začneme dělat, v rychlosti oprášíme, co jsme probrali minule. Teď už víme, že angličtina má minulý čas, přítomný čas a čas budoucí. A že každý z nich má dvě varianty: čas prostý a průběhový. Takže máme minulý čas prostý a průběhový, přítomný čas prostý a průběhový a budoucí čas prostý a průběhový. A víme také, jaký je mezi nimi základní rozdíl. Průběhové časy používáme, pokud pro nás je důležitý určitý **okamžik** děje: I am working now, I was working yesterday at 5, I will be working tomorrow at 5.

Pokud je pro nás důležitý fakt, samotný děj, to, co se stalo, a nikoliv kdy se to přesně stalo (a v kolik hodin), používáme prosté časy. Můžeme zde sice říct slovíčka jako včera, zítra, každý den, ale to už není podstatné, není to ten určitý okamžik děje sloužící, řekněme, pro vytvoření alibi. Takže prosté časy použijeme pro vyjádření samotného děje, faktu: I work as a teacher. I worked as a teacher. I will work as a teacher. Nebo můžeme přidat kdy: I work as a teacher every day. I worked as a teacher last year. I will work as a teacher next year.

Teď se podíváme na před-časy: předpřítomné, předminulé a předbudoucí. Co jsou zač a jak na to. Musím říct hned na začátku, že to nebude tak jednoduché jako s časy, které už jsme probrali, ale na druhou stranu se před-časy nepoužívají tak často. Pokud máte před sebou zkoušku nebo test, tak se určitě naučte všechno. Ale pokud potřebujete angličtinu jen pro život a běžnou konverzaci, tak zde budete potěšeni – stačí se naučit jen ty základní případy, kdy se tyto před-časy používají.

Takže, uděláme z toho ten náš krém, aby nám náš dortík více chutnal. Jdeme na to. Bude to bašta.

Takže, předpřítomné časy. Jak už asi tušíte, existuje zase předpřítomný čas prostý a průběhový. A zde bude naše první vrstva krému.

Prostý čas: I have worked. – Pracoval jsem. Tento čas tvoříme pomocí slovesa have (pro he/she/it použijeme tvar „has“), a přidáváme koncovku **-ed** ke slovesu.

Průběhový čas: I have been working. Tento čas tvoříme pomocí tvaru slovesa have been (pro he/she/it použijeme tvar „has been“), a přidáváme koncovku **-ing** ke slovesu. Tuto koncovku **-ing** přidáváme ke slovesu ve všech průběhových časech. Taková malá připomínka.

I have been working – také „Pracoval jsem“. Jaký je v tom rozdíl? I have been working – je to doslova jakoby „Já mám být pracující“. V prostém čase je to: I have worked – doslova jakoby „Já mám napracováno“. Takže když to budeme překládat

doslova, tak vidíme, že jsou to na první pohled nesmysly. Ale na druhou stranu nám to může pomoci trochu pochopit fakt, že děj už začal a že máme před sebou nějaký výsledek. Začal jsem pracovat a mám teď výsledek té práce. Proto se těm časům říká „předpřítomné“. Protože v nich děj začal jakoby „před přítomností“. To znamená o nějakou chvíli dřív než teď. A výsledek tohoto děje máme teď před sebou. Pro všechny před-časy je důležitý nějaký časový bod, před kterým se něco stalo. Pro předpřítomný čas tím časovým bodem je „teď“. To znamená: co se stalo, než začalo to naše „teď“? Pojdme na to mrknout podrobněji.

1. Předpřítomné časy použijeme pro děje, které se odehrály nebo odehrávaly v minulosti (v blíže neurčené době) a mají následky v přítomnosti:

Prostý čas: I have broken her vase – Rozbila jsem její vázu. Následkem je to, že váza je teď rozbitá a musím si s tím poradit. Jednou jsem tu vázu rozbila, nebyl to průběh, takže zde máme prostý čas.

Průběhový: I have been working at this project. Now I am tired. – Pracovala jsem nad tímto projektem. A teď jsem unavená. Dlouho jsem pracovala, trvalo to, takže zde je průběh.

V obou případech mluvíme o ději, který se odehrál před nějakým časovým bodem - před „teď“, takže ten časový bod je důležitý. Kdybych řekla, že jsem včera rozbila vázu nebo včera jsem pracovala, tak zde není ten časový bod, před kterým se to stalo, takže použiji **prostě** prostý minulý čas: I broke her vase yesterday. I worked yesterday.

2. A ještě:

Děj začal v minulosti, ale doba, kdy ten děj probíhal, stále trvá. Toto je ten časový bod, před kterým se něco stalo. I když ten bod ještě neskončil a trvá.

Pokud děj už skončil, bude to prostý čas: I have written two e-mails today – Dnes jsem napsala dva e-maily. Den ještě neskončil, ale dopisy jsem už napsala. Šikulka:-) Děj už tedy skončil. Takže používám předpřítomný čas.

Průběhový čas použijeme, pokud děj stále trvá. Doba, jak dlouho děj probíhá, je určena výrazy since a for. Since znamená „od“: od jaké doby, for znamená jak dlouho: for 5 years – po dobu pěti let.

I have been working here since 2008. Pracuji zde od roku 2008.

3. Další případ, kdy používáme předpřítomné časy:

Prostý čas	Průběhový čas
Nejčastější a nejjednodušší případ, kdy se používá předpřítomný čas prostý, je otázka „Už jsi někdy...?“, když se ptáme na zkušenosti a zážitky, a samozřejmě také odpověď na tuto otázku. Takže pokaždé, když nás zajímá, jestli člověk už něco udělal, už něco měl, už něco viděl a tak dál, ptáme se: Have you ever... a dál přidáváme ten náš předpřítomný čas. Takže co nás zajímá? Byl jsi někdy v Kanadě? / Už jsi byl v Kanadě? - Have you ever been to Canada? Už jsi jedl suši? - Have you ever eaten sushi? Už jsi viděl její nové video na Youtube? - Have you already seen her new video on Youtube? A tak dále. A stejně tak budeme ten čas používat v odpovědích na tyto otázky. Je to logické, že ano? Už jsem byl v Kanadě. – I have already been to Canada. Už jsem jedl suši. - I have already eaten sushi. Už jsem viděl její nové video na Youtube. - I have already seen her video on Youtube. Ted' tento čas porovnáme s minulými časy. Kdy máme použít minulý čas a kdy předpřítomný? Pokud nám jde jen o samotné zkušenosti a zážitky a je nám úplně jedno, kdy se to stalo (respektive se to ještě vůbec nestalo, člověk to ještě vůbec nikdy v životě nedělal), tak používáme předpřítomný čas. Ale pokud se ptáme, kdy se to stalo nebo pokud v odpovědi říkáme,	Nejčastější a nejjednodušší případ, kdy se používá předpřítomný čas průběhový je otázka „Jak dlouho?“ a samozřejmě také odpověď na ni. Takže, po každé, když nás zajímá, jak dlouho něco trvá, ptáme se: How long... a dál přidáváme ten náš předpřítomný čas: How long have you been ... Jak dlouho jsi/jste... A teď co nás zajímá? Jak dlouho zde pracuješ? - How long have you been working here? Jak dlouho zde čekáš? - How long have you been waiting here? Jak dlouho zde bydlíš? - How long have you been living here? A tak dál. A stejně tak budeme tento čas používat v odpovědích na tyto otázky. Je to logické, že ano? Pracuji zde už 10 let. – I have been working here for 10 years. Čekám tu už hodinu. I have been waiting here for an hour. Bydlím zde už 10 let. I have been living here for 10 years.

kdy se to stalo, tak je to už minulý čas. Podívejte se: Byl jsem v Kanadě minulý rok – I was in Canada last year. Jedl jsem suši včera – I ate sushi yesterday. Viděla jsem její video včera. – I saw her video yesterday. Pro lepší porozumění mrkneme na takový běžný dialog: -Have you ever been to Prague? – Byl jsi někdy v Praze? (teď se ptáme jen na zážitek). -Yes, I have. – Ano, byl jsem. -And when? When were you in Prague? – A kdy? Kdy jsi byl v Praze? (Teď už se ptáme, kdy se to stalo. Takže používáme minulý čas). Stejně tak bude minulý čas i v odpovědi: I was in Prague last year. – Byl jsem v Praze minulý rok.	
---	--

Předminulé časy. Jak už asi tušíte, existuje zase předminulý čas prostý a průběhový. A zde bude naše druhá vrstva krému.

Prostý čas: I had worked. – Pracoval jsem. Tento čas tvoříme pomocí slovesa **had** a přidáváme koncovku **-ed** ke slovesu.

Průběhový čas: I had been working. Tento čas tvoříme pomocí tvaru slovesa **had been** a přidáváme koncovku **-ing** ke slovesu. Tuto koncovku **-ing** přidáváme ke slovesu ve všech průběhových časech. Opakování je matka moudrosti. Proto to neustále opakuji. :-)

Opět hledáme časový bod, před kterým se něco stalo.

1. Prostý čas: Vyjadřuje děj, který byl ukončen před určitým okamžikem v minulosti. A toto je ten časový bod:

I had worked here by Monday. – Do pondělí (už) jsem zde pracovala.

Průběhový čas použijeme, když něco probíhalo po určitou dobu před jiným dějem v minulosti. A toto je ten časový bod. Doba, jak dlouho děj probíhá, je určena výrazy since a for. Since znamená „od“, od jaké doby, for znamená jak dlouho, for 5 years – po dobu pěti let.

They had been learning English for a year before they visited England. – Učili se rok anglicky, než navštívili Anglii.

2. Dále:

Prostý čas: Vyjadřuje děj, který se odehrál v minulosti před jiným dějem:

I had worked before he arrived. – Pracovala jsem, než přišel.

Jako časové body použijeme výrazy:

Before - než

After – poté co

Already - už

A tak dál.

Průběhový: Vyjadřuje děj, který probíhal po určitou dobu před jiným dějem v minulosti a měl následek:

I was tired. I had been jogging. – Byla jsem unavená. Běhala jsem. Takže jsem běhala nějakou dobu, a pak jsem byla unavená.

Předbudoucí časy. Jak už to asi tušíte, existují zase předbudoucí čas prostý a průběhový. A zde bude naše třetí vrstva krému.

Prostý čas: I will have worked. – Budu pracovat. Tento čas tvoříme pomocí tvaru slovesa **will have** a přidáváme koncovku **--ed** ke slovesu.

Průběhový čas: I will have been working. Tento čas tvoříme pomocí tvaru slovesa **will have** a přidáváme koncovku **-ing** ke slovesu. Tuto koncovku **-ing** přidáváme ke slovesu ve všech průběhových časech. Opakování je matka moudrosti. To už víte. :-)

Opět hledáme časový bod, před kterým se něco stane.

Prostý čas: Děj, který skončí v budoucnosti před určitou dobou nebo před jiným dějem: I will have finished my work by the time you come. – Budu mít mou práci hotovou, než přijdeš.

Jako časové body použijeme výrazy:

Before - než

By the time – k té době

Until – dokud ne.

Průběhový čas: Vyjadřuje budoucí děj, který trvá až do určitého okamžiku v budoucnosti. Často je uvedeno, jak dlouho děj trvá.

When you come home, she will have been waiting there for an hour. – doplnit český překlad? Až přijdeš domů, bude tam na tebe už hodinu čekat.

Takže shrneme všechno, co jsme si dneska říkali o před-časech.

Pro všechny před-časy je důležitý nějaký časový bod, před kterým se něco stalo. U předpřítomného času ten časový bod je teď, to znamená, co se stalo před chvilku: I have broken her vase. – Rozbila jsem její vaz.

Pro předminulé časy a předbudoucí časy **Jako časové body použijeme výrazy:**

Before - než

After – poté co

Already – už

By the time – k té době

By - do

a tak dál.

I had worked here by Monday. – Do pondělí (už) jsem zde pracovala.

I will have finished my work by the time you come. – Budu mít svou práci hotovou, než přijdeš.

A malý rozdíl mezi všemi časy prostými a průběhovými je zkrátka v tom, jestli se něco stalo jednou nebo trvalo nějakou dobu. Pokud se to stalo jednou – je to prostě čas prostý, a pokud to trvalo nějakou dobu, probíhalo – čas průběhový.

I had worked before he arrived. – Pracovala jsem, než přišel.

I was tired. I had been jogging. – Byla jsem unavená. Běhala jsem. Takže jsem běhala nějakou dobu, a pak jsem byla unavená.

Nejdůležitější věc, na kterou musíme pamatovat, je, že pro všechny před-časy je důležitý nějaký časový bod, před kterým se něco stalo.

Takže dneska máme náš dortík už s krémem. : -) Tak jak se vám to líbilo? Chutná vám náš dortík? Máte teď v anglických časech jasněji?

Věřím, že vám toto moje video bylo nápomocné. V dalších videích probereme každý anglický čas podrobněji a upřesníme, jak je šikovně používat, aby nám na náš jazýček naskakovaly automaticky. Bye-bye.: -)

Copyright © 2018 (Mgr. Naděžda Rojková).

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována bez souhlasu majitelů práv.

Chcete-li tento dokument, nebo některou jeho část sdílet s ostatními, odkažte je, prosím, přímo na stránky www.JazykySikovne.cz, kde je tento dokument k dispozici pro každého zdarma.